

Пунктуація. Тренувальні вправи

Особливу увагу зверніть на вживання таких пунктограм:

1. Кома у простому реченні:

- **однорідні члени речення;**
- **вставні слова, словосполучення, речення;**
- **порівняльні звороти,**
- **відокремлені означення; - дієприслівники та дієприслівникові звороти;**
- **обмежувальні, уточнювальні зворотти;**
- **обставини часу, місця, дії.**

2. Кома у складному реченні:

- **між реченнями у безсполучниковому складному реченні;**
- **між реченнями із сурядним зв'язком (і тоді, коли вони з'єднані єднальним сполучником);**
- **для виділення підрядних речень.**

3. Двокрапка:

- **після узагальнювального слова перед однорідними членами речення (переліком);**
- **між реченнями.**

4. Тире:

- **між підметом і присудком;**
- **між реченнями, коли друге речення вказує на висновок або наслідок; - на місці пропущеного члена речення;**
- **при протиставленні (речень, однорідних членів, присудків);**
- **для виділення вставних словосполучень і речень;**
- **після переліку перед узагальнювальним словом;**
- **після переліку, якщо перед ним є узагальнювальне слово й речення ним не закінчується;**
- **для означення паузи;**
- **для виділення прикладки, яка стоїть у кінці речення.**

5. Крапка з комою:

- **між реченнями у безсполучниковому складному реченні;**

6. Збіг знаків (кома й тире, кома ставиться за одним правилом, тире – за іншим).

Розставте розділові знаки і поясніть їх уживання

1. Приходячи до нас капітан комендант форту щоразу показує на карті як наближається ворог і для нас то мов казка про чарівну принцесу ворог однак ніколи не досягає форту піски засмоктують його ніби річку і ми називаємо його ворогом-привидом. 2. Нас захищає перш за все убогість нашого становища і єдиний ворог з яким ми маємо воювати це тиша пустелі начальник аеропорту раз у раз крутить грамофон і тут так далеко від життя музика промовляє до нас напівзабутою мовою збуджуючи невиразний сум так схожий на спрагу. 3. Пісок часто оманливий здається ніби твердий та тільки-но сядеш і загруз старі солончаки блискучі як асфальт часом не витримують ваги літак сідає біла кірка солі ламається і ти опиняєшся у смердючій трясовині.

2.
1. Носоріг не давав ні напиться ні скупатися і слон розлютився з ревом він кинувся вперед підставив бивні під плечі носорога могутній ривок і носоріг злетів у повітря впав у воду засопів висунувши наполовину голову з води і знов як і раніше став на ноги і кинувся в атаку. 2. Слон знову підкинув носорога той шаленіючи кинувся на слона намагаючись вдарити його між ребер своїм рогом так вони билися поки вода не побіліла від піни слон вирішивши очевидно що у воді йому битися важче зманеврував позадкував у лощину сподіваючись що її стіни дадуть йому захист. 3. Сталося однак інакше вузька ущелина не давала слону змоги вільно рухатися носоріг мабуть несвідомо скористався перевагою він вискочив із води на схил вище слона круто повернувся і нахиливши ріг-спис ударив ворога у бік потім побоюючись однак слона

кинувся у кущі слон страждав від рани проте був упевнений поле бою залишилось за ним.

3.

1. Серце закапризувало коли я повз як ящірка над прірвою то замре то знову б'ється тільки невпевнено безладно я знаю якщо воно моє єдине затримається довше бодай на мить довше зірвусь у безодню. 2. Ніколи ти чуєш ніколи в літаку я так не прислухався до мотора як у ці хвилини до власного серця все геть усе залежало від нього я просив його ще трохи потерпіти і воно зупинившись знову починало працювати нерішуче але працювати. 3. Майданчик на якому вони приземлилися був пасткою скелі прямовисні неприступні не давали змоги спуститися пілоти вдалися до останньої спроби спрямували літак у прірву а той падаючи мов камінь у безодню розігнався почав слухатися керма і вони вирівняли машину.

4.

1. До мене долетіло зітхання пустелі тихе непомітне я остання межа якої сягнула його хвиля вітер торкнувся ніжно та в цьому дотику однак було щось від смерті я добре знаю ще кілька секунд і Сахара зітхне вдруге ще три хвилини і затріпотить вітровказ а через десять хвилин все навкруг будиночки ангар літак вкриють хмари піску і ми полетимо у пекло. 2. Маври яких я привіз у Сенегал заплакали вперше побачивши дерева тільки з Корану вони знали про сади де течуть струмки ті сади називають раєм за рай треба платити дорогу ціну тридцять років злиднів а потім смерть від кулі невірного. 3. Бог обманює їх маврів французам він дарує усі скарби раю не вимагаючи щоб вони як маври платили за те викуп мучилися спрагою страждали вмирали.